

žalovaným služebnost v tom rozsahu, jak byla základem při stanovení odhadní ceny prodávané polovice nemovitosti, tudíž v rozsahu podle kupní smlouvy z 13. srpna 1931. Proto je z uvedeného důvodu pro svoji osobu zavázán poskytovat služebnost tu žalovaným, a to z celé nemovitosti, neboť není tu překážky, která by mu činila plnění tohoto závazku jako osobního podle práva nemožné, neboť je vlastníkem celé nemovitosti, na níž má poskytovat žalovaným právo bytu. Jeho závazek převzatý podle dražebních podmínek vydražením, byť i jen jedné polovice nemovitosti, nutno podle zásady § 914 obč. zák. vykládati tak, aby podle poctivého styku osoby z něho oprávněné nemohly býti zkráceny, tudíž v souzeném případě se zřetelem na zásadu nedílnosti plnění služebnosti tak, že má služebnost bytu jako osobní závazek plniti z celé nemovitosti, ježto je mu jako vlastníku celé nemovitosti plnění převzatého obligačního závazku možné. Proto se žalobce nemůže právem domáhati toho, aby žalovaní vyklidili byt, kterého na základě převzatého závazku žalobcova užívají. Byla tudíž právem odvolacím soudem zamítnuta ta část žalobního nároku, pokud žádá v y k l i z e n í oněch místností a prostor, kterých byli žalovaní oprávněni užívati až do zániku věcného práva služebnosti podle smlouvy z 13. srpna 1931.

II. V žalobě bylo též tvrzeno a týká se toho i žalobní návrh, že žalovaní užívají i dalších místností a prostor nad rozsah ve výše řečené smlouvě stanovený. Žalovaný to popřel. Prvý soud vyhověl i té části žaloby, aniž o ní jednal; ani v rozsudku neuvedl k tomu žádné důvody. Odvolací soud naproti tomu také tuto část žaloby zamítl, ale rovněž se nezmínil o tom, z jakých důvodů. Tím se stalo, že první rozsudek v této části je tak nedostatečný, že nemůže býti přezkoumán. To však mělo v zápětí i zmatečnost tohoto rozsudku podle § 477 č. 9 c. ř. s. A když odvolací soud nechal tuto zmatečnost, ke které měl přihlížeti z úřední moci (§ 471 č. 7 a § 477 c. ř. s.) nepovšimnutu, jest zmatečným i jeho řízení a rozsudek (Sb. n. s. č. 3692), a bylo proto věc v příčině této části žaloby vrátiti podle § 510, odst. 2, c. ř. s. prvé stolici.

Čís. 16298.

Pojištění smluvní.

Ustanovení všeobecných pojistných podmínek pro pojištění proti úrazům, že učinil-li pojistník při sjednávání pojistné smlouvy buď vědomě nebo z hrubé nedbalosti nesprávné údaje o závažných okolnostech, které nebyly pojistiteli známy, anebo zamlčel-li obmyslně takové okolnosti, může pojistitel do určité lhůty od doby, kdy se o vadných údajích dověděl, ustoupiti od smlouvy, není v rozporu s předpisy §§ 474 a 475 slov. obch. zák.

Není věcného rozdílu mezi »závažnými okolnostmi nebezpečí, které jsou způsobivé, aby měly vliv na rozhodnutí pojistitele ujednati smlouvu vůbec nebo ze smluvených podmínek« a »okolnostmi, které vzhledem k jich důležitosti mohou míti vliv na převzetí pojištění«.

(Rozh. ze dne 15. září 1937, Rv I 270/36.)

Proti žalobě pojistníka bydlícího v H. (na Podkarpatské Rusi) na pojišťovnu »D.« o zaplacení 63.000 Kč, rozšířených za sporu na 66.200 Kč, z pojistné smlouvy o pojištění proti úrazu, namítla žalovaná pojišťovna, že podle § 4, odst. 2, všeob. poj. podmínek odmítla plnění, ježto žalobce nesprávně odpověděl na otázky, zda již utrpěl před sjednáním pojistky zranění, zda za ně obdržel odškodné, kde a jak byl pojištěn proti následkům úrazu, zda již před tím jiná pojišťovna odmítla jeho pojistný nárok, a to vědomě anebo z hrubé nedbalosti, neboť se poté ukázalo, že již dříve byl pojištěn u pojišťovny »C.« proti úrazu na 100.000 Kč, u pojišťovny »U.« na 250.000 Kč, od níž dostal nahrazeno odškodné za dva úrazy, a dále u pojišťovny »C.-a«, dále že žalobcovy pojistné návrhy byly odmítnuty pojišťovnou »S.« a pojišťovnou »C.-a«. Podle § 6 č. 3 všeob. poj. podmínek jest pojišťovna oprávněna odstoupiti od smlouvy do měsíce, kdy se dověděla o tom, že pojistník učinil při sjednání pojistné smlouvy buď vědomě nebo z hrubé nedbalosti nesprávné údaje o závažných okolnostech, které pojistiteli nebyly známy, anebo že pojistník takovéto okolnosti vědomě zamlčel. Nižší soudy zamítly žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a v otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e h :

Žalobce se snaží v odvolání doličiti, že ustanovení § 6 č. 3 a 4 všeobecných pojistných podmínek jest neplatné, poněvadž prý odporuje donucujícímu ustanovení §§ 472, 474, 475 slov. obch. zák., jehož prý jest výhradně užití na souzený případ. Než dovolatel si sám odporuje, poněvadž na jiném místě se zase dovolává ustanovení § 3, posledního odstavce, a § 4, odst. 4, zák. č. 501/1917 ř. z. a § 3 zákona č. 145/1934 Sb. z. a n., jichž nelze na souzený případ vůbec užití, poněvadž prvé ustanovení nemá účinnosti (§ 167 onoho zákona) a druhé ustanovení není uvedeno v § 162, odst. 1, pod písm. a) až e), a odst. 2 § 162 se zřejmě nevztahuje na souzený případ. Neplatnost § 6 č. 4 všeobecných pojistných podmínek dovolatel zbytečně vytýká, poněvadž o tento předpis nižší soudy neopřely vůbec svá rozhodnutí, nýbrž o § 6 č. 3 všeob. poj. podmínek. A toto ustanovení není v rozporu s ustanovením §§ 474 a 475 slov. obch. zák. Neboť ono užívá slov »závažné okolnosti«, a poněvadž tu jde o výraz použitý v § 3 zák. č. 145/1934 Sb. z. a n., jest jej vyložiti tak, jak jej vykládá v § 3, odst. 3, řečený zákon sám, tedy tak, že závažné jsou okolnosti nebezpečí, které jsou způsobilé, aby měly vliv na rozhodnutí pojistitele ujednati smlouvu vůbec nebo za smluvených podmínek. Slovenské právo užívá v §§ 474 a 475 obch. zák. obratu »okolnosti, které vzhledem k jejich důležitosti mohou míti vliv na převzetí pojištění«. Z toho plyne, že je tu jen slovní rozdíl, nikoliv však věcný, takže smysl všech uvedených ustanovení je stejný, a předpokládá-li § 6, odst. 3, všeob. poj. podmínek na straně pojistníka vědomost nebo hrubé zavinění anebo obmyslnost, není to na újmu pojistníka, nýbrž k jeho prospěchu,

poněvadž slovenské právo předpokládá, jak i dovolatel sám připouští, již pouhou objektivní existenci porušení oznamovací povinnosti nehledíc na zavinění pojistníka. Není proto překážky proti užití § 6, odst. 3, všeob. poj. podmínek.

Čís. 16299.

Na nemovitosti, jež jsou spoluvlastnictvím manželů, stíženým vzájemným, do pozemkové knihy zapsaným zákazem zcizení a zavazení podle § 364 c) obč. zák., lze vésti exekuci nuceným zřízením práva zástavního podle rozsudku znějícího proti oběma manželům jako solidárním dlužníkům.

Vedení exekuce nebrání odpůřící spor vedený vymáhajícím věřitelem o neúčinnosti onoho zákazu zcizení a zavazení.

(Rozh. ze dne 15. září 1937, R. II 309/37.)

Srv. rozh. č. 7761, 11526, 12901 Sb. n. s.

Povinní manželé Isidor a Františka P., kteří jsou — každý jednou ideální polovicí — spoluvlastníky domu č. p. 437 v O., na němž jest zapsán vzájemný zákaz zcizení a zavazení podle § 364 c) obč. zák. ve prospěch obou spoluvlastníků, byli pravoplatným rozsudkem krajského soudu v O. odsouzeni nahraditi rukou společnou a nedílnou vymáhajícím věřitelům útraty sporu. Vymáhající věřitelé navrhli, aby byla proti povinným povolena k vymožení útrat sporu 8.598 Kč 90 h s přísl. exekuce nuceným zřízením zástavního práva na dotčené nemovitosti. Exekuční soud zamítl návrh. Rekursní soud povolil navrženou exekuci.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle nenapadeného zjištění nižších soudů jest dům povinných manželů Isidora a Františky P. č. p. 437 ve vložce č. 432 v O. stížen vzájemným zákazem zcizení a zavazení podle § 364 c) obč. zák., a to tak, že zákaz ten není stipulován ve prospěch jiné osoby, nýbrž navzájem ve prospěch obou těchto spoluvlastníků reality. Vázne-li na nemovitosti zákaz zcizení a zatížení podle § 364 c) obč. zák., je vlastnické právo k nemovitosti té omezeno a skutečného plného vlastníka nemovitosti představuje ten, komu jest nemovitost ta knihovně připsána, a ten, v jehož prospěch zákaz zcizení a zatížení zní, dohromady, a lze vésti exekuci na nemovitost tu, zní-li exekuční titul proti oběma, jako jest tomu při fideikomisární substituci (rozh. č. 7761, 11526 a 12901 Sb. n. s.). V projednávaném případě zní exekuční titul vymáhajících věřitelů proti oběma povinným jako solidárním dlužníkům, tedy proti každému z nich jako vlastníku ideální polovice nemovitosti a zároveň jako osobě, v jejíž prospěch je stanoven zákaz zcizení a zatížení v pří-